

ПАУЛИНА СТАНЧЕВА
ДВАМАТА ГЕОРГИЕВЦИ

chitanka.info

Всъщност единият беше Гого, а другия Йорго. Но и двамата кръстени на един и същ светия — свети Георги-копиеносеца. Само че истински Георги беше Гого — дребен на кокал и слаб, с болнаво лице, с големи проницателни очи, сякаш все нещо търси и изучава. Той беше готов да се жертвува за своя другар. Беше готов да поеме чужда вина върху себе си, да се бие за чужда кауза, макар и да знаеше, че той самият ще бъде бит накрая. Беше готов да защитава някое момиче от класа, подгонено или закачено от някой хъшлак. А никакво не му е това момиче — ни сестричка, ни братовчедка, нито изпитва кой знае какви особени чувства към него, тоест „гадже“. А ей така — заради правото, заради другарството, заради борбата в името на доброто. С една дума — свети Георги. Такъв беше Гого. За истината и правдата можеше да се насече на парчета, без да се пожали. Много обичаше да чете и всъщност подражаваше на „книжни“ герои. Истински романтик.

А Йорго беше другият полюс, другата крайност и по характер, и по нрав, и по всичко останало. Дангалак за годините си, грубиян, здравеняк, егоист, използвач — с една дума, „отрицателен“ герой.

И добре, че единият беше Гого, а другият Йорго. Така че никога не ги бъркахме.

Един и същ филм Йорго можеше да гледа цяла седмица подред, и то обезателно без билет, „гратис“. Използуваше безброй начини и хитрости да се промъква безплатно в кинозалоните. През останалото време се мотаеше на пристанището, по кейовете, по камъните край брега, ловеше попчета с въдица и вместо да ги носи на майка си и да храни малките си две сестричета, продаваше наловената риба, за да си купува това и онова и най-много цигари.

Киното и морето на Йорго никога не омръзваха. Омръзваха му уроците, омръзваше му да ходи на училище, омръзваше му да го сочат с пръст и да му правят забележки за лошото му поведение, за двойките, които сами се лепяха по него, то се знае, защото не учеше. Имаше си един такъв лаф, когато го питаха защо не седне да учи: „Абе, ще си повредя ума от четене.“

На всичко отгоре беше голям хитрец! Нали другите учат, нали другите решават задачите и си пишат домашните! Така де, едните в класа са за това — да се трудят (като са будали, нека да се трудят), а той хитрецьт знае добре как да се измъкна от трудните, заплетени

положения, как да се врежда и да се нарежда, без да изразходва труд и усилия.

Та нали Гого съименникът му, който седи на първия чин, си е научил отлично урока по история и ще не ще, от съжаление или от презрение (това последното нямаше значение за Йорго) или Ненчо пред неговия чин все ще му подсказат нещо. Нали Кулчо или Савето са си решили задачите по смятане, ще му ги дадат да ги препише в междучасието и готово. Йорго виж го отървал някоя двойка, някоя забележка. И накрая дори няма да благодари на другаря си, сякаш той е бил длъжен да му помогне.

Веднъж се случи следното: влизаме в час по български. Учителката ни е вече на вратата, а Йорго настоятелно и грубо ми шепне и протяга ръка:

— Тебе няма да те вдигне, дай си тетрадката с домашното!

Учителката е вече пред катедрата, поздравява усмихнато класа, сяда, отваря бележника си, после вдига очи, оглежда всички. Аз скришом съм подала тетрадката си на Йорго. От съжаление ли, от страх ли (пък не бях от страхливите) — не знам. Но моментално трепнах от ужас: учителката изрече моето име.

— Излез, Калъопке, с домашното на дъската!

Ами сега — обърнах се назад. Поглеждам паникьосано момчето, а то блее си, все едно нищо: ни трепва, ни прави някакъв опит да ми помогне, тоест, да ми върне незабелязано тетрадката.

Учителката рязко променя израза на лицето си. Става строга и същевременно недоумява.

— Ти нямаш домашно?!

— Нямам — мънкам аз, останала без душа от срам, от гняв, от негодувание. На нея просто не й се вярва. Аз съм отличничка, а по този предмет — най-добрата в класа. Казвала го е толкова пъти.

— Но как така? Защо?

Вдигам рамене. Плаче ми се, но не заплаквам и то не от друго, а от злоба към самата себе си: ще спасяваш Йорго — използвача, така ти се пада! И друг път му дай домашното, и друг път му пиши съчинението, че той е зает с много други работи и други полезни занимания! Хашлакьор такъв!

— Сядай си на мястото! — безкрайно недоволна, обидена промърмори учителката. — Така става, когато на някому пораснат

ушите от възгордяване.

Неволно пипнах с ръце ушите си. Идеше ми да извикам: не ми са пораснали никак ушите и въобще не съм се възгордяла, учителко, ами у Йорго ми е домашното, че му услужих. Ама не извиках. Знаех, че ще бъде още по-лошо, ако го сторя. Но когато удари звънецът, аз не се стърпях, изправих се пред злорадото и гадно ухилено лице на Йорго. Той едва свари да каже:

— Леле, как се нар.

И аз му залепих една яка плесница през устата. После още една и още една. Целият клас занемя от изумление.

— Що го биеш, ма? — опули се Гого, готов да се яви в защита на пострадалия.

— Той много добре знае за какво. Ама друг път да не чака, да не се надява, че ще се пожертвам заради него. Край! Нека свети Георги му помага от сега нататък или сам той си седне на панталонките и си учи уроците и си пише домашните.

Човек трябва да помага на тия, които заслужават, а той, егоист, нищо не заслужава, дори не заслужава с гумичка да му услужиш да си изтрие грешката. Ти да му дадеш тетрадката си с домашното и сама да се посрамиш, да се провалиш вдън черната земя. Няма го вече майстора!

— Загубеняк! — извика някой.

— Не той е загубеняк — подхвърли друг. — Загубеняците сме ние, дето му помагаме.

— Вярно бе!

Класът през цялото междучасие и после след часовете коментираше този случай — урок с калпазанина Йорго. Всеки го порица.

— Че що не й пъхна в ръцете домашното?

— Ами, ако след нея учителката изпиташе мене, тогава отивах да ловя попчета, така ли?

Е, това вече беше лавровият венец на Йорго. Той сам си го постави на главата и сам подписа като присъда нашето безапелационно решение от днес нататък никой с нищо да не поощрява неговия класичен мързел, неговото безподобно използвачество, неговата безотговорност и егоизъм.

Без бой го накарахме, принудихме го да надниква от време на време в учебниците, да реши самостоятелно и някоя и друга задача. Защото беше най-високият в класа и на години май най-голям — истински дангалак и непоносимо щеше да бъде да повтаря класа. Всички щяха да му се присмиват и да го сочат с пръст. И все пак един ден Гого му рече:

— Ако ти е много трудно, ще учим двамата, ще ти помагам, Йорго. Иначе целия клас срамиш. Погледни се, една глава по-висок си от мене!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.